

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ-ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ- ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 114

Κίνητρα απασχόλησης συνταξιούχων - Αντικατάσταση άρθρου 20 ν. 4387/2016

1. Το άρθρο 20 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί απασχόλησης συνταξιούχων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 20

Απασχόληση συνταξιούχων

1. Οι εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχοι του e-ΕΦΚΑ, λόγω γήρατος, λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο) και γήρατος λόγω αναπηρίας του ν. 612/1977 (Α' 164) και των νόμων που παραπέμπουν σε αυτόν, καθώς και του τετάρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007

(Α'210), οι οποίοι αναλαμβάνουν υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλισή του απασχόληση, συνεχίζουν κατά τη διάρκεια αυτής να λαμβάνουν το σύνολο της κύριας και επικουρικής σύνταξης που δικαιούνται από τον Φορέα.

2. Η εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη γήρατος, κύρια και επικουρική, προσώπων που αναλαμβάνουν υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ απασχόληση σε Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης αναστέλλεται για όσο διάστημα συνεχίζει αυτή, εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό δεύτερο (62^ο) έτος της ηλικίας τους. Για το διάστημα της αναστολής δεν καταβάλλεται ο πόρος της παρ. 3. Το ηλικιακό όριο της αναστολής δύναται να αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α'115).

3. Για την ασφάλιση του απασχολούμενου συνταξιούχου καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με την ασφαλιστέα απασχόληση και επιπλέον πόρος μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-ΕΦΚΑ ως εξής:

α) οι μισθωτοί και οι καταβάλλοντες εισφορές σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 39, καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές των άρθρων 38, 41, 35 και 97 μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση, επιμεριζομένων μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου κατά την κείμενη νομοθεσία και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 7,7% επί των ασφαλιστέων αποδοχών κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και ύψους 2,3% επί των ασφαλιστέων αποδοχών επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

β) οι μη μισθωτοί (ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοτελώς απασχολούμενοι) καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές των άρθρων 39, 41, 35 και 97 μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους πενήντα τοις εκατό (50%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και παροχών και σε περίπτωση υπαγωγής και στην επικουρική ασφάλιση, ύψους σαράντα τοις εκατό (40%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και σαράντα τοις εκατό (40%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης,

γ) οι αγρότες, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην παρ. 6, καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές των άρθρων 40 και 41 μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους πενήντα τοις εκατό (50%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και παροχών και σε περίπτωση υπαγωγής και στην επικουρική ασφάλιση, ύψους σαράντα τοις εκατό (40%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και σαράντα τοις εκατό (40%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης,

δ) οι μισθωτοί μηχανικοί και έμμισθοι δικηγόροι καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές των άρθρων 35, 38, 41 και 97 του παρόντος μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση, επιμεριζομένων μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου κατά την κείμενη νομοθεσία και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 7,7% επί των ασφαλιστέων αποδοχών κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και ύψους σαράντα τοις εκατό (40%) επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας

επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

ε) οι αμειβόμενοι με Παραστατικά Παρεχόμενων Υπηρεσιών (Π.Π.Υ.), εκτός των προσώπων της περ. γ της παρ. 6, καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές του άρθρου 55 του ν. 4509/2017 (Α' 201), μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους δέκα τοις εκατό (10%) επί της καθαρής αξίας του παραστατικού για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

(στ) οι αμειβόμενοι με εργόσημο του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3863/2010 μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση, και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 7,7% επί της αναγραφόμενης τιμής του εργοσήμου για τον Κλάδο κύριας ασφάλισης και παροχών και ύψους 2,3% επί της αναγραφόμενης τιμής του εργοσήμου για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

(ζ) οι αμειβόμενοι με εργόσημο του π. ΟΓΑ καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 3863/2010 (Α' 115) μετά τυχόν συνεισπραττομένων εισφορών, με βάση την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και επιπλέον πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους δέκα τοις εκατό (10%) επί της αξίας των καταβαλλόμενων αμοιβών, για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο.

Σε περίπτωση παράλληλης απασχόλησης, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 36 μόνο ως προς την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών. Το άρθρο 36 δεν εφαρμόζεται για την είσπραξη του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ. Σε περίπτωση πολλαπλής ασφάλισης καταβάλλεται πόρος αυτοτελώς για κάθε ασφαλιστέα απασχόληση.

Για τη βεβαίωση και είσπραξη του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί βεβαίωσης και είσπραξης ασφαλιστικών εισφορών.

4. Το συνολικό επιβαλλόμενο ποσό του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ σε ετήσια βάση δεν μπορεί να υπερβαίνει το δωδεκαπλάσιο της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7, όπως εκάστοτε ισχύει. Τυχόν επιπλέον ποσά επιστρέφονται στους ασφαλισμένους κατόπιν εκκαθάρισης σύμφωνα με το άρθρο 104.

5. Από την καταβολή του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ της παρ. 3 εξαιρούνται:

α. Τα άτομα με ψυχική αναπηρία του άρθρου 23 του ν. 4488/2017 (Α' 176).

β. Οι συνταξιούχοι του ν. 612/1977 (Α' 164) και των διατάξεων που παραπέμπουν σε αυτόν.

γ. Οι συνταξιούχοι του τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (Α' 210).

δ. Όσοι λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα ή το αντίστοιχο επίδομα του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007.

ε. Οι πολύτεκνοι, των οποίων το ένα τουλάχιστον των τέκνων είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του εικοστού τετάρτου (24ου) έτους της ηλικίας του ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.

στ. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

ζ. Οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο).

6. Δεν καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές, ούτε πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ της παρ. 3 και δεν αξιοποιείται ο χρόνος απασχόλησης σε περίπτωση απασχόλησης συνταξιούχου των κάτωθι κατηγοριών:

α. Οι συνταξιούχοι του π. ΟΓΑ, εφόσον ασκούν απασχόληση υπακτέα στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ.

β. Οι συνταξιούχοι των ενταγμένων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, εφόσον το ετήσιο εισόδημά τους από απασχόληση στον αγροτικό τομέα ως αγροτών, μελισσοκόμων, κτηνοτρόφων, πτηνοτρόφων και αλιέων δεν υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

γ. Οι συνταξιούχοι υπέρ των οποίων εκδίδεται Παραστατικό Παρεχόμενων Υπηρεσιών, οι οποίοι εξαιρούνται από την υποχρέωση ασφάλισης και καταβολής εισφορών σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 55 του ν. 4509/2017 (Α'201) και την παρ. 6 του άρθρου 243 του ν. 4957/2022 (Α'141).

7. Ο χρόνος ασφάλισης που δημιουργείται από την απασχόληση συνταξιούχου αξιοποιείται για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης (κύριας ή και επικουρικής) και για τη χορήγηση συμπληρωματικής εφάπαξ παροχής, κατόπιν αιτήσεως του απασχολούμενου συνταξιούχου, μετά τη διακοπή της απασχόλησης. Το ποσό της προσαύξησης για την κύρια σύνταξη υπολογίζεται με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης και τις συντάξιμες αποδοχές των άρθρων 8 και 28, και μόνο για το χρονικό διάστημα της απασχόλησης ως συνταξιούχου και τα οικονομικά αποτελέσματα της προσαύξησης εκκινούν από την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης προσαύξησης. Για την επικουρική σύνταξη χορηγείται ποσό που προκύπτει με βάση τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης και μόνο για το χρονικό διάστημα της απασχόλησης μετά τη συνταξιοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 96. Ο πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ δεν είναι ανταποδοτικός και δεν αξιοποιείται για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης ή για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης με το άρθρο 30 ή αντίστοιχες διατάξεις.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση συμπληρωματικής εφάπαξ παροχής είναι η προσμέτρηση του πρόσθετου χρόνου ασφάλισης στην κύρια σύνταξη. Σε περίπτωση μη αξιοποίησης του χρόνου στην κύρια σύνταξη, εφαρμόζεται η παρ. 7 του άρθρου 35.

8. Για τους απασχολούμενους συνταξιούχους την 12η.5.2016, οι οποίοι συνέχισαν απασχολούμενοι χωρίς διακοπή και μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, ο χρόνος εργασίας ή η αυτοαπασχόληση ή μέρος αυτού, οποτεδήποτε και εάν διανύθηκε, αξιοποιείται σύμφωνα με την παρ. 7, εφόσον από τις προϊσχύουσες του ν. 4387/2016 διατάξεις προβλέπεται αξιοποίηση του χρόνου απασχόλησης.

9. Ο πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ της παρ. 3 εφαρμόζεται και στα πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης στον e-ΕΦΚΑ. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης συνταξιοδότησης ή μεταγενέστερης έναρξης καταβολής της σύνταξης, το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ επιστρέφεται στον ασφαλισμένο. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου και οι απασχολούμενοι συνταξιούχοι οφείλουν να ενημερώσουν για την ιδιότητά τους αυτή τον εργοδότη τους.

10. Οι συνταξιούχοι του e-ΕΦΚΑ εξ ιδίου δικαιώματος, υποχρεούνται, πριν αναλάβουν υπακτέα στον e-ΕΦΚΑ απασχόληση, να δηλώσουν τούτο στον Φορέα. Παράλειψη της δήλωσης επιφέρει χρηματική κύρωση ίση με δώδεκα (12) μηνιαίες συντάξεις, κύριες και επικουρικές. Το ποσό της οφειλής δύναται να αποπληρωθεί με παρακράτηση έως ενός τετάρτου ($\frac{1}{4}$) από την κύρια σύνταξη και έως του ποσού του άρθρου 46 του ν. 4670/2020 (Α' 43) από την επικουρική. Άλλως, εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Η συνδρομή ιδιότητας που αποκλείει την επιβολή ασφαλιστικής εισφοράς ή και πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ δηλώνεται στο Φορέα.

11. Σε περίπτωση μη καταβολής των προβλεπομένων στις περ. (β) και (γ) της παρ. 3 ασφαλιστικών εισφορών και πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ για διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών, οι οφειλές παρακρατούνται από το σύνολο των καταβαλλόμενων συντάξεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 123

Προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό του έτους 2024

1. Χορηγείται έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Οκτωβρίου 2023 και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.
2. Η έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση ανέρχεται:
  - α) σε διακόσια (200) ευρώ για συνταξιούχο του e-Ε.Φ.Κ.Α., στον οποίο καταβλήθηκαν κύριες συντάξεις γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Οκτωβρίου 2023 αθροιστικώς συνολικού καθαρού προ φόρου ποσού έως και επτακόσια (700) ευρώ.
  - β) σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ για συνταξιούχο του e-Ε.Φ.Κ.Α., στον οποίο καταβλήθηκαν κύριες συντάξεις γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Οκτωβρίου 2023 αθροιστικώς συνολικού καθαρού προ φόρου ποσού από επτακόσια ευρώ και ένα λεπτό (700,01) ευρώ έως και χίλια εκατό (1.100) ευρώ.
  - γ) σε εκατό (100) ευρώ για συνταξιούχο του e-Ε.Φ.Κ.Α., στον οποίο καταβλήθηκαν κύριες συντάξεις γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Οκτωβρίου 2023 αθροιστικώς συνολικού καθαρού προ φόρου ποσού από χίλια εκατό ευρώ και ένα λεπτό (1.100,01) ευρώ έως και χίλια εξακόσια (1.600) ευρώ.
3. Η έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση:
  - α) καταβάλλεται μέχρι την 31η.12.2023,
  - β) είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη, στα χέρια του δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα,
  - γ) δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή του e-Ε.Φ.Κ.Α.,
  - δ) επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του e-Ε.Φ.Κ.Α., κατόπιν αντίστοιχης τροποποίησης του προϋπολογισμού του, με τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων του.